

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Anasanat Dalı

**HATIRA AHMEDLİ CAFER'İN BESTELEDİĞİ "HOCALI"
SENFONİK ŞİİRİ'NİN MÜZİKAL KARAKTER YÖNÜNDEN
ORKESTRAL İNCELEMESİ**

Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2020

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Anasanat Dalı

HATIRA AHMEDLİ CAFER'İN BESTELEDİĞİ "HOCALI"
SENFONİK ŞİİRİ'NİN MÜZİKAL KARAKTER YÖNÜNDEN
ORKESTRAL İNCELEMESİ

Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2020

Kabul ve Onay

Muhammet Ali KARAAĞAÇLI tarafından hazırlanan “Hatıra Ahmedli Cafer’in Bestelediği “Hocalı” Senfonik Şiiri’nin Müzikal Karakter Yönünden Orkestral İncelemesi” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Anasanat Dalı’nda Yükses Lisans Sanat Çalışması Raporu olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Prof, Demet AKKILIÇ

Jüri Üyesi (Danışman)

Prof, Burak TÜZÜN

Jüri Üyesi

Doktor Öğretim Üyesi, Selçuk BiLGİN

Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun bulunmuştur.

Prof. Pelin YILDIZ
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

HATIRA AHMEDLİ CAFER'İN BESTELEDİĞİ HOCALI SENFONİK ŞİİRİ'NİN MÜZİKAL KARAKTER YÖNÜNDEN ORKESTRAL İNCELEMESİ

Danışman: Profesör, Burak TÜZÜN

Yazar: Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

ÖZ

Bu çalışma, günümüz çağdaş bestecilerinden Hatıra Ahmedli Cafer'in Hocalı Senfonik Şiiri'nin orkestral yorumuna yardımcı olacak şekilde sembolist ve müzikal açılardan incelenmesini konu almaktadır. Betimsel Araştırma ve Tarama Yöntemini temel alan çalışmada, bestecinin fikir ve düşüncelerinden faydalanılmıştır. Üç ana bölümden oluşturulan çalışmanın ilk bölümde eserin formu hakkında bilgi verilmiş, ikinci bölümde eserin konu edindiği “Hocalı” hakkında bilgi verilmiş, üçüncü bölümde eserin orkestraya aktarılış düşüncesi ele alınmıştır. Araştırmanın, Türk müziğine ve bu tarzda yazılmış olan eserlere ışık tutacağından faydalı bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Hatıra Ahmedli Cafer, Hocalı, senfonik şiir, orkestra, sembolizm.

**ORCHESTRAL INVESTIGATION FROM MUSICAL CHARACTER ASPECT OF
HOCALI SYMPHONIC POETRY COMPOSED BY HATIRA AHMEDLİ CAFER**

Supervisor: Professor, Burak TÜZÜN

Writer: Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

ABSTRACT

This study focuses on contemporary composer Ahmedli Cafer's Hocalı Symphonic Poem's examination of symbolist and musical aspect that help orchestral interpretation. Based on the descriptive research and screening method, the composer's ideas and thoughts are included. In the first part of the study, which is composed of three main sections, information is given about the form of the work, in the second part; information is given about “Hocalı”, which is the subject of the work, and in the third part; the idea of transferring the work to the orchestra is discussed. The study is thought to be a useful study since it will shed light on Turkish music and the works written in this style.

Key Words: Hatıra Ahmedli Cafer, Hocalı, symphonic poem, orchestra, symbolism

TEŞEKKÜR

Yaptığım alışmada ve eğitimimde desteğini esirgemeyen danışmanım ve orkestra şefliği hocam Prof. Burak Tüzün'e teşekkür ederim. Ayrıca yardım ve desteklerinden dolayı çok değerli besteci Doç.Dr. Hatıra Ahmedli Cafer Hocama ve benden yardımlarını esirgemeyen aileme ve tüm arkadaşlarıma teőekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	iv
TABLolar DİZİNİ.....	v
GÖRSELLER DİZİNİ.....	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	viii
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: SENFONİK ŞİİR FORMU.....	2
1.1 Senfonik Şiir Anlayışı.....	2
1.2 Senfonik Şiir Formu	4
2. BÖLÜM: HOCALI SENFONİK ŞİİRİ’NİN ANALİZİ.....	5
2.1 Hatıra Ahmedli Cafer’in Sanat ve Yaratıcılığı.....	5
2.2 Hocalı Senfonik Şiiri’nin Form Analizi.....	8
3. BÖLÜM: HOCALI SENFONİK ŞİİRİ’NİN ORKESTRAL YORUMLAMA AÇISINDAN ANALİZİ.....	9
3.1 Hocalı Olaylarına Tarihsel Bakış.....	9
3.2 Hocalı Senfonik Şiirinin Karakter Analizi.....	10
3.2.1 Molto Lento.....	10
3.2.2. Allegro-Gelişme.....	16
3.2.3 Molto Lento-Yeniden Sergi.....	20
SONUÇ.....	26
KAYNAKLAR.....	27
Etik Beyanı.....	28
Yüksek Lisans Tezi Orjinallik Raporu.....	29
Master’s Thesis Originality Report.....	30
Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı.....	31

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Eserin form analizi.....	8
--	---

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel 1. BWV 849 1. Kitap do diyez Minör Füg kesiti.....	7
Görsel 2. BWV 890 2. Kitap Si bemol Majör Füg kesiti.....	7
Görsel 3. 1-6 ölçüler arası partiyon kesiti (Piyano).....	10
Görsel 4. Üç kısa nokta, üç tire, üç nokta.....	11
Görsel 5. 6. ölçü partiyon kesiti (Üçgen Zil).....	11
Görsel 6. 6-7 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt-Yaylı Çalgılar).....	11
Görsel 7. 11- 12 ölçüler arası partiyon kesiti (Korno, Trompet, Trombon, Timpani).....	12
Görsel 8. 15-18 ölçüler arası partiyon kesiti (Yaylı Çalgılar).....	12
Görsel 9. 19-23. ölçüler partiyon kesiti.....	13
Görsel 10. 24-29. ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt, obua, klarnet).....	14
Görsel 11. 33-34 ölçüler arası partiyon kesiti (Obua, Korno, Piyano).....	15
Görsel 12. 37. ölçü partiyon kesiti (Obua).....	15
Görsel 13. 38-43 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt, Obua, Korno, Trombon, Üçgen Zil).....	16
Görsel 14. 44-47. ölçüler arası partiyon kesiti.....	17
Görsel 15. 48-52 ölçüler arası partiyon kesiti.....	18
Görsel 16. 61-63 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt, Obua, Korno, Timpani).....	19
Görsel 17. 64-66 arası ölçüler arası partiyon kesiti (Yaylı Çalgılar).....	20
Görsel 18. 74-75 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt, Obua, Klarnet, Yaylı Çalgılar).....	21
Görsel 19. 75. ölçü partiyon kesiti (Üçgen Zil).....	21
Görsel 20. 81-83 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt).....	22
Görsel 21. 84- 87 ölçüler arası partiyon kesiti (Obua).....	22
Görsel 22. 88-93 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt,Klarnet).....	23
Görsel 23. 96. ölçü partiyon kesiti (Flüt, Obua, Klarnet).....	23
Görsel 24. 97. ölçü partiyon kesiti.....	24
Görsel 25. 102-105 ölçüler arası partiyon kesiti (Piyano).....	24
Görsel 26. 106-112 partiyon kesiti.....	25

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

BWV: Bach Werke Verzeichnis

f: Forte

ff: Fortissimo

fff: Molto Fortissimo

mf: Mezzoforte

op: Opus

p: Piano

pp: Pianissimo

tr: Tril

GİRİŞ

Çağdaş Türk bestecisi Hatıra Ahmedli Cafer'in (1958) bestelediği "Hocalı" senfonik şiiri programlı bir eser olup, konusunu Azerbaycan'da bulunan Hocalı bölgesinde yaşanan olaylardan almıştır. Çalışmanın birinci bölümünde senfonik şiir tanımı, tarihi, formu ve senfonik şiir türünde örnekler veren besteciler hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde, besteci Hatıra Ahmedli Cafer'in yaşantısı, sanat yaratıcılığı, bulunduğu coğrafi bölgenin eserlerine nasıl yansıtıldığı ele alınmıştır. Cafer'in eserine konu aldığı olayın partisyona aktarımındaki özgünlük ve kullanılan sembolist öğeler tanımlanmaya çalışılmış, Hocalı senfonik şiirinin müzikal karakter ve form açısından analizleri yapılmıştır. Tüm bu analiz ve değerlendirmelerin orkestra şefliği öğrencilerinin eseri tanıma ve yorumlama süreçlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

BÖLÜM 1: SENFONİK ŞİİR FORMU

Çalışmanın bu bölümünde senfonik şiirin tanımı, tarihsel gelişimi, formu ve bu türde eserler bestelemiş besteciler hakkında bilgi verilmiştir. Bestecilerin yaşamları ve konu aldıkları hikayelerin, eserlerine nasıl yansıdığı aktarılmıştır.

1.1. Senfonik Şiir Anlayışı

Müzik dışı bir öyküden, düşünceden, resimden esinlenerek, özgür formda yazılmış programlı müziğe senfonik şiir denir (Say, 2005, s.299). Ahmet Say, Ludwig von Beethoven'in (1770-1827) 1807 yılında bestelediği Op.62 Coriolan Uvertürü'nü, Felix Bartoly Mendelssohn'un (1809-1847), 1832 yılında bestelediği Op.26 Fingal Mağaraları Uvertürü'nü ve Hector Berlioz'un (1803-1869) 1831 yılında bestelediği Op.4 Kral Lear eserini, Richard Wagner'in (1813-1883) Faust Uvertürü'nü örnek göstererek, senfonik şiir formunun gelişmesinden önce tasvir ettiği öyküleri olan eserleri de "Konser Uvertürü" olarak değerlendirmektedir (Say, 2005, s.299). Franz Lizst'in (1811-1886) buluşu olan senfonik şiir, programlı müziğin devamı olarak birçok bestecinin ilgisini çekmiştir. Beethoven'in, Op.84 Egmont Uvertürü hakkındaki "Büyük müzisyen, büyük şair Goethe'nin eseri üzerine çalışarak bizlere kendisinin de izlediği yeni bir yol açtı" açıklaması ile senfonik şiire olan ilgisini aktarmıştır (Başol, 2011, s.100).

Senfonik şiirin geçmişte olan örneklerine bakacak olursak karşımıza ilk çıkan besteci Fransız besteci Hector Berlioz'dur (1803-1869). Berlioz'un Fantastik Senfoni adlı eseri, aslında beş bölümlü bir senfonik şiirdir. Özellikle biçim bakımından Lizst'e ilham kaynağı olmuştur. Belirli bir ana düşünceden yola çıkarak, klasik form yapısını saymaksızın bu temayı özgürce geliştirmesiyle beraber bir yapı oluşturmak, Berlioz'un "ide" olarak nitelediği, belirli bir temayı eserin her bölümünde farklı şekillerde kullanma esasına dayanır. Düşlediği temaları anlatmak için edebiyattan faydalanan Lizst'in, Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832), Friedrich Schiller (1759-1805), Alphonse de Lamartine (1790-1869) ve Victor Hugo'dan (1802-1885) esinlendiğini söyleyebiliriz (Mimaroglu, 1995, s. 93-94).

Klasik sonat formunun aksine senfonik şiir tek solukta tamamlanan, tek bölümlü bir form olarak gelişmiştir. Amaç dinleyiciye bir bölüm içinde o duyguyu aktarmaktır. Lizst, kısa motifli temaları yineleyerek senfonik şiirde bütünlüğü elde etmiş ve geniş yapıtlarını bu şekilde yazmıştır. Bir karakterin karşılığı olan temanın farklılık göstererek karşımıza çıkması "motto teması" olarak adlandırılır. Lizst, şiir, resim ve edebiyat konulu 13

senfonik şiir bestelemiştir. Bunların içinde Hamlet, Tasso ve Faust, Lamartine'den Prelüdlere, Mazeppa en bilinenlerdir. Sevgilisinin ona gönderdiği Hunların Savaşı adlı tablodan esinlenerek 11. senfonik şiirini bestelemiştir (İlyasoğlu, 1994, s. 137). Lizst'in senfonik şiir olarak bestelediği ilk eseri, günümüzde en çok yorumlanan eserlerinin başında gelen Les Preludes'tir. Quatre Elements adlı yapıttan esinlenerek yazılan Les Preludes, öncelikle erkekler korusu için düşünülmüş, eser basılmayınca Lizst, temaları senfonik şiir için kullanmıştır (Başol, 2011, s.100).

Birçok besteci senfonik şiir türünde eserler bestelemişlerdir. Çek besteci Bedrich Smetana (1824-1884) senfonik şiir yapısını benimseyerek dokuz senfonik şiir bestelemiştir. Fransız besteci, piyanist ve orkestra şefi olan Charles Camille Saint-Seans (1835-1921) Fransa'da ilk senfonik şiiri besteleyen besteci olmuştur. Saint-Seans'ın "Omphale'nin Çıkrığı" adlı eseri, İngiltere'de ise William Wallace'ın (1860-1940) "Beatrice'nin Geçişi" eserleriyle senfonik şiire öncülük eden bestecilerdir. İngiliz besteci Edvard Elgar, (1857-1934) 1913'de bestelediği "Falstaff" eserini senfonik şiir olarak tanımlamaktadır. Richard Strauss (1864-1949), Claude Achille Debussy (1862-1919), Modest Mussorgski (1839-1881), Antonin Dvorak (1841-1904) ve Nikola Rimsky-Korsakov (1844-1908) gibi besteciler senfonik şiir türünde eserler vermişlerdir. Rus Okulu'nun önemli bestecilerinden olan Aleksander Konstantinoviç Glazunov (1865-1936) "Stenka Razin", "The Forest", "The Kremlin" adlı eserleriyle sabit form anlayışını değiştirmeden ezgisel öğeleri ön planda tutarak senfonik şiir türüne katkı sağlamıştır. Senfonik şiir formunda eser besteleyen başka bir besteci ise Jean Sibelius (1865-1957) olmuştur. Sibelius "Kullervo" adlı senfonik şiiri ve Op.26 "Finlandia" eserleriyle ün yapmış bestecidir. Senfonik Şiir türünde eserler yazmış olan Rus besteci Sergei Vasiliyevich Rachmaninof (1873-1973) "Ölümler Adası" eseri senfonik şiiri ile ünlenmiştir. Türk besteciler de Senfonik Şiir türünde eserler vermişlerdir. Azeri Türkü besteci Kara Karayev'in (1918-1982) "Leyla ile Mecnun" senfonik şiiri, Cemal Reşit Rey'in (1904-1985) "Karagöz", "Initation", "Çağrılış", "Fatih", Necil Kazım Akses'in (1908-1999) "Ankara Kalesi", "Barış için Savaş" ve "Senfonik Destan", Nuri Sami Koral'ın (1908-1990) "Kızılırmak", "Fıratın Öyküsü", Ekrem Zeki Ün'ün (1910-1987) "Yurdum", Bülent Tarcan'ın (1914-1991) "Sakarya", Çetin İşiközlü'nün (1939) "Rüyada" yapıtları senfonik şiir kategorisinde değerlendirilen eserlerdir (Yurga, 2005, s.92).

1.2. Senfonik Şiir Formu

Say, Müzik Ansiklopedisi adlı eserinde Senfonik Şiir yapısının belli bir form yapısına sahip olmadığını belirtmektedir. Senfonik şiirin herhangi bir formda yazılabileceği gibi, özgür bir biçimde de bestelendiği görülebilir. İçeriğini tipik olarak romantik dönem anlayışı belirlemiştir. Bu sebeple klasik form yapısının dışına çıkmıştır. Özgür bir form yapısından dolayı öykünün içeriği, duygusu, tasviri daha çok ön planda tutulmuştur (Say, 2005, s. 299). Johann Kuhnau'nun (1660-1722) çembalo için yazmış olduğu eserler de öykülerden esinlenmiş yapıtlardır. Çağın form yapılarına bağlı kalınmakla birlikte, öykünün tüm ayrıntılarına inilebildiği görülmektedir. Senfonik şiirde olayı, kişiyi, durumu anlatan bir tema bulunur. Richard Strauss'un "Till Eulenspiegel" adlı eserinde her öykü farklı bir temayla aktarılmış ve bu temaların tekrarı esere rondo formunu kazandırmıştır. Bu sayede hem form bakımından hem de öyküsel olarak eser önem kazanmıştır. Bundan farklı olarak Debussy'nin "La Mere" adlı eserinde öyküsel unsur bulunmamaktadır. Besteci bu eserde denizin üç ayrı görüntüsünü dinleyiciye aktarmak istemiştir (Hodeir ve Usmanbaş, 1990, s. 99).

BÖLÜM 2: HOCALI SENFONİK ŞİİRİ'NİN ANALİZİ

Bu bölümde yapılan çalışmada Hatıra Ahmedli Cafer'in yaşamı, yaratıcılığı ve sembolist öğeleri eserinde nasıl kullandığı anlatılmıştır. Eserin form analizi şema olarak gösterilmiştir.

2.1. Hatıra Ahmedli Cafer'in Sanatı ve Yaratıcılığı

1958 yılında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de doğan Hatıra Ahmedli Cafer, müziğe altı yaşındayken kuzeni Zemfira Kadirova ile başlamıştır. Ardından Bakü'de bulunan müzik okulunun piyano bölümünde öğrenimine devam etmiştir. Yedi yaşında "Elma" adlı ilk şarkısını bestelemiş ve bu beste, 1979'da Azerbaycan Radyo ve Televizyon Sanat Şurası tarafından satın alınmıştır. Ayrıca Benevşe Çocuk Korosu bu eseri repertuarına almıştır. 1974 yılında Asef Zeynalı Müzik Lisesi'nde piyano bölümünde başladığı öğrenimini 1978 yılında tamamlamıştır. Bu sırada Aziz Azizov'dan kompozisyon dersleri alan Cafer, sonrasında Arif Melikov'la çalışmalarına devam etmiştir. Bu çalışmalarının ardından Rusya Akademisi'nin bestecilik bölümüne kabul edilen Cafer, kompozisyonda Gennadi Vladimirovich Çernov (1937) kontrpuanda ise Genrih İlyich Litinski (1901-1985) ile çalışarak Lisans ve Yüksek Lisans öğrenimini tamamlamıştır. Bestelediği "Yaylı Çalgılar Dörtlüsü" Litinski tarafından "müzikte yeni bir dil" olarak olarak tanımlanmıştır. Oda orkestrası için yazdığı "Eleji" adlı eseri 1988 yılında seslendirilmiştir. Bestelediği liedleri Azerbaycan Radyo Televizyon Kurumu tarafından alınmış ve her yıl 8 Mart' da seslendirilmektedir. "Kervan" adlı piyano albümünde bulunan "Dans" adlı eseri "V. Piyano Eserleri" isimli kitapta yayınlanmış, "SSCB Besteciler Birliği" tarafından 1982 yılında Bakü'de organize edilen yarışmada "Keman ve Piyano için Sonat" adlı eseri ile ödül almıştır. 1994 yılında Türkiye'ye yerleşen besteci, 1994-1998 yılları arasında Bilkent Üniversitesi Sahne Sanatları Fakültesi'nde çalışmıştır. Bu süreçte çocuklar için yazdığı opera seslendirilmiştir. 1998-2000 yılları arasında yeni kurulan Nahçıvan Pedagoji Üniversitesi'nden gelen davet üzerine bu kurumda aralıklı periyodlarla ders vermiştir. 2003-2006 yılları arasında Azerbaycan Güzel Sanatlar Fakültesi'nde doktora öğrenimini tamamlayan Cafer'in uluslararası hakemli dergilerde yayınlanmış makaleleri vardır. 2012 yılında bestelemiş olduğu "Gitar için Solo Sonatı" Başkent Müzik Evi tarafından yayınlanmıştır. Düzenlenen çeşitli konferanslarda "Bach'ın 48 Prelüd ve Füg'ünde İncil Konuları ve Matematik", "Shostakoviç'in Viyola Sonatı'nın Karakter Analizi", "Modern Azerbaycan Bestecileri'nin Eserlerindeki Trajedi", "Kompozisyon Eğitiminde Teknik Yöntem ve Karakter Analiz Sistemi", "Johann Sebastian Bach'ın Re Minör Kromatik

Fantezi ve Füg'ünde Altın Oran" konularında bildiriler sunmuş, "Besteleme Teknikleri" çalışmayı gerçekleştirmiştir. Bunun dışında verdiği seminerlerde "Müziğin Matematiği-Altın Oran", "Kadın Besteciler", "Dünden Bugüne Azerbaycan Müziği", "Azerbaycan Kültürü İçinde Müziğimin Yeri", Bestecilik ve Eğitimcilik" konularını anlatmıştır. Orkestra ve oda müziği için yazdığı eserler farklı ülkelerde seslendirilmiştir. 12 Prelüd ve Füg, 3 Sonat, Ballad, "Kervan" Süit, Keman Sonatı, Viyola için Minyatürler, "Dünyanın Sesi" Kantatı, Yaylı Orkestra için "Nedb", Solo Flüt için "Monolog I", Solo Obua için "Monolog II", Viyola ve Piyano için Sonat, Senfonik Orkestra için Bale Suiti, "Hocalı" Senfonik Şiiri ve Liedler bestelemiştir. Hatıra Ahmedli Cafer katıldığı sempozyum, yarışma ve seminerlerde sanat yönetmenliği, jüri üyeliği, bilim kurulu üyeliği, sanat kurulu üyeliği, sanat yönetmenliği görevlerini üstlenmiştir. 2000 yılından itibaren Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır (Akyol, 2016, 5/19).

Hatıra Ahmedli Cafer'in eserlerinde sembolik öğelerin ön plana çıktığı görülmektedir. Cafer, Rus müzikolog, besteci, piyanist, pedagog ve yönetici Beloslav Leopoldoviç Yavorski'nin (1877-1942) çalışmalarına ilgi duymuş ve sembolizm konusunu bizzat kendisi ile çalışarak öğrenmiştir. Yavorski çalışmalarının sonucunda Johann Sebastian Bach'ın 48 Prelüd ve Füg eseri ile Protestan koral müziği arasında bağ kurmuş, Prelüd ve Fügler ile ortak metinleri olan korallerdeki dini hikayelerde Bach'ın sürekli kullandığı motifleri bulmuş, bu motifleri dini semboller ve olaylarla karşılaştırılmıştır. Müziğin ve dini figürlerin eşleştirilmesine örnek olarak BWV 849 1. Kitap do diyez minör Füg örnek verilebilir. Yavorski, bu füg temasında, "İsa'nın Çilesi'ni" anlatan haç sembolüne dikkat çekerek, füg temasında dört nota üzerinde birbirini kesen iki doğru parçasının haç sembolünü ifade ettiğini belirtmiştir.

İsa'nın çilesini anlatan haç sembolü:

Görsel 1. Bach'ın Do diyez minör füg teması

Başka bir örnekte; BWV 890 2. Kitap Si bemol Majör Füg'de işlenen “Yeniden Doğuş” teması belirtilmektedir. Bu eserde Tanrı'nın huzuruna çıkış sembolize edilmektedir. Görsel 2'de üçlü ses grubunun üç kademeli hareketle yukarıya doğru çıkışı ifade edilmektedir. İfade edilen üç sembolü İsa'nın üç gün sonra “Yeniden Doğuşu”nu ifade etmektedir (Tonella Tüzün, 2016, 115-129).

İsa'nın "Yeniden Doğuşunu" ifade eden tema:

Görsel 2. Bach'ın Si bemol major Füg teması

Hatıra Ahmedli Cafer, büyük orkestra için yazdığı konçertosunda Bach'ın haç sembolünü kullanmıştır. Cafer daha sonra bu sembolik öğeleri, Yavorski'nin çağdaşı ve yakın dostu olan Rus besteci Dimitri Dimitriyeviç Shostakoviç'in (1906-1975) eserlerinde incelemiştir. Yavorski ile Shostakoviç'in aynı dönem çalışması ve beraber prelüd füg yazmaları Cafer'i etkilemiş, bu nedenle Shostakoviç'in eserlerini de sembolik açıdan incelemiştir. 1983'de Kara Karayev'in ölümüne ithafen yazdığı yaylı orkestra eserinde, Karayev'in Yedi Güzel Balesi'nde İran güzelini anlatan sembolü kullanmıştır.

2.2. Hocalı Senfonik Şiiri'nin Form Analizi

GİRİŞ			
5. Ölçü			

SERĞİ			
a	a1	b	c
6. ölçü	13. ölçü	24. ölçü	33. ölçü

GELİŞME	
Epizod	
A	B
44. ölçü	61. Ölçü Giriş – Doruk Noktası

YENİDEN SERĞİ	
A	Koda
74. Ölçü	102. Ölçü

Tablo 1. Eserin form analizi

Eser epik sonat formunda yazılmış ve üç bölmeli eserde altı ölçü boyunca molto lento temposunda piyano solo ile duyurulan bir giriş kısmı bulunmaktadır. Eserin yedinci ölçüsünde sergi bölümü başlamaktadır. Sergi bölümü kendi içinde dört cümleye ayrılmaktadır. Sergi bölümünden sonra gelen 44. ölçüde gelişme bölümü Allegro temposuyla farklı dinamiklerle başlamaktadır. Gelişme bölümü de kendi içinde iki küçük cümleye ayrılmaktadır. Bu bölümün ikinci küçük cümlesinde molto lento temposu tekrar başlamaktadır ve eserin doruk noktası olarak nitelendirilir. Gelişme bölümünün ardından 74. ölçüde yeniden sergi bölümü giriş bölümünde bulunan ninni temasıyla başlamaktadır ve tek bölümlüdür. 102. ölçüde gelen on bir ölçülük coda ile eser tamamlanır.

BÖLÜM 3: HOCALI SENFONİK ŞİİRİNİN ORKESTRAL YORUMLAMA AÇISINDAN ANALİZİ

Çalışmanın bu bölümünde esere konu olan Hocalı bölgesi hakkında tarihsel bilgi verilmiş, bu bilgiler ışığında bölgede yaşanan olayların esere yansımaları incelenmiştir.

3.1. Hocalı Olaylarına Tarihsel Bakış

Hocalı, Dağlık Karabağ bölgesinin merkezi konumunda olmakla beraber, zengin yer altı kaynaklarına sahip bir şehirdir. Bölgenin demiryolları Hocalı'dan geçmekle birlikte Karabağ dağ sırasında Ağdam-Şuşa, Eskeran-Hankendi yolları üzerinde stratejik öneme sahiptir. Hocalı, stratejik öneme sahip olduğu için kazanılmak istenen bölgelerden biriydi. Dolayısıyla Ermenilerin bölgeyi işgal etmesinde bu faktörler de etkili olmuştur. Bu süreçte bir çok insan hayatını kaybetmiş ve sonuçları ağır izler bırakan bir hadiseye dönüşmüştür (Uçak, 2017, s.65-77).

Hocalı bölgesi 1991 yılının Ekim ayından itibaren Ermeni güçleri tarafından ablukaya alınmaya başlanmıştır. Hocalı'ya kara yoluyla ulaşım kapanması sonucu tek ulaşım aracı olarak helikopter kalmış, bir süre sonra sivil helikopterin vurulmasıyla bu ulaşım seçeneği de son bulmuştur. Bu helikopterin vurulması sonucu 40 kişi hayatını kaybetmiştir. Şehrin elektriğinin kesilmesiyle birlikte Hocalı, şubat ayının sonlarına doğru artık ağır silahlarla bombalanmaya başlanmıştır (Abbaslı, 2008 s.3).

Hocalı olayları 25 Şubat 1992 gecesi yaşanmış, Ermenistan denetimindeki silahlı gruplar, 366. Rus Alayı'nın desteğini arkalarına almış olan Karabağ'daki Ermeni birlikleri ile birlikte Hocalı'ya saldırmıştır. Rus tanklarının desteğiyle yaya gruplar, şehirde bulunan mevzileri ve askeri birlikleri imha etmişlerdir. Şehrin koruyucuları Ermeni birliklerine karşı ancak sabaha sabahlara kadar direnebilmişlerdir. Ağdam şehrine hareket eden sivil gruplar yolda Ermenilerce çeşitli işkencelere maruz bırakılmış, İnsanlar derileri yüzülerek, diri diri toprağa gömülerek öldürülmüşlerdir (Memedov, 2015, s. 5-6).

Rusların da desteğini alan Ermeni birlikleri 63'ü çocuk, 7'i yaşlı, 106'sı kadın olmak üzere 613 kişiyi öldürmüştür. İşkenceye maruz kalan binlerce insan sakat kalmıştır (Sarı, 2015, s. 91-121). Yerle bir edilen Hocalı, artık harabe görünümündedir. Yaşam olmayan bölgede olayların izleri halen korunmaktadır (Arslan, 2010-1, s. 23-27).

3.2. Hocalı Senfonik Şiiri'nin Karakter Analizi

3.2.1. Molto Lento

Eser Molto Lento temposunda bir giriş ve sergi bölümüne sahiptir. Giriş kısmında bulunan piyano solo, bestecinin çocukken babaannesinden dinlediği ninnidir. Hocalı katliamına ağıt niteliğinde yazılan bu eserde ninni teması eserin çeşitli yerlerinde duyurulmaktadır. Bu sebeple lite motif olarak değerlendirilebilir.

Ninni Teması:

The image shows a musical score for the Ninni Teması (Lullaby Theme) in Piano and Pno. The score is in 3/4 time and consists of two systems. The first system is labeled 'Piano' and the second 'Pno.'. Both systems feature a treble clef and a bass clef. The melody is written in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The melody consists of a sequence of eighth notes, and the accompaniment consists of a sequence of quarter notes. The score is divided into six measures, numbered 1 through 6. The first three measures are in the first system, and the last three are in the second system. The dynamics are marked 'p' (piano) and 'pp' (pianissimo).

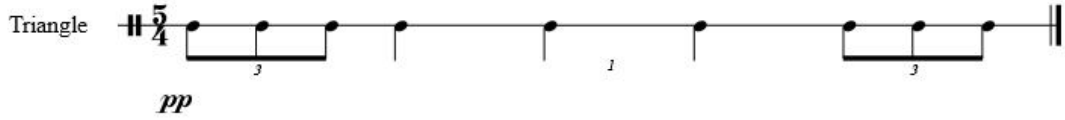
Görsel 3. 1-6 ölçüler arası partiyon kesiti (Piyano)

Eserin giriş kısmındaki piyano solosunun ardından, üçgen zilin duyurduğu, uluslararası yardım çağrısı olan "S O S", kiril alfabetesine göre müziğe yansıtılmıştır. Kiril alfabetesine göre "S O S" üç nokta, üç tire, tekrar üç nokta şeklinde yazılmaktadır. Besteci bu ritmi üçgen zilde duyurur. Bir üçleme , üç dördlük ve tekrar bir üçleme nota şeklinde yazılan üçgen zil, Hocalı'da bulunan insanların yardım seslerini tasvir etmiştir. Bu insanlar katliamda seslerini dünyaya duyuramadıkları için ritmik motif "pp" dinamiğinde duyurulmuştur.

... --- ...

Görsel 4. S O S çağrısının yazılışı.

S O S çağrısının üçgen zil partisindeki karşılığı:

Görsel 5. 6. ölçü partiyon kesiti (Üçgen Zil)

Eserin molto lento giriş kısmında piyano solosundan hemen sonra, “S O S” temasıyla birlikte flüt, ninni temasını farklı ritm kalıplarıyla duyurur. Flütlerin çaldığı temaya yaylı çalgılar akorlarla eşlik eder.

The image shows a musical score for Flute, Violin I, and Violin II in 5/4 time. The Flute part features a sequence of notes with triplets and a dynamic marking of *mf*. The Violin I and Violin II parts feature sustained notes with a dynamic marking of *pp*.

Görsel 6. 6-7 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt-Yaylı Çalgılar)

Eser “*pp*” nüansında devam ederken 11. ölçüde bakır üflemeli çalgılar ve timpaninin sergilediği “*ff*” dinamiğindeki ritmik motifle esere hareket verirler.

Horn in F 1

Horn in F 2

Trumpet in B \flat

Trombone

Timpani

f *ff*

1 *f* *ff* 2

Görsel 7. 11- 12 ölçüler arası partiyon kesiti (Korno, Trompet, Trombon, Timpani)

13. ölçüde piyanodaki ninni teması ve yardım çılgılığı üçgen zilde tekrar duyurulur. Hemen ardından, 15. ölçüde ninni teması bu sefer kemanlar tarafından duyurulmaya başlar.

Kemanlarda ninni teması:

Violin I

Violin II

Viola

Cello

Double Bass

p

p

p

p

p

5

Görsel 8. 15-18 ölçüler arası partiyon kesiti (Yaylı Çalgılar)

Kemanların ninni temasını duyurmasının ardından, 19. ölçüde tüm orkestra 23. ölçüye kadar “*pp*” dinamiğinden büyük bir creshendoyla birlikte “*ff*” kadar ulaşır. Ardından bakır

çalgılar zil eşliğinde akor halinde “*ff*” nüansıyla tekrar seslerini duyurur. Bu kısımda Hocalı’da bulunan insanların katliama kayıtsız kalmayıp seslerini yavaş yavaş yükseltmeleri anlatılır.

The image displays a musical score for measures 19-23. The score is written for a large ensemble of instruments. The instruments listed on the left are: Flute, Oboe, Clarinet in Bb, Bassoon, Horn in F, Trumpet in Bb, Trombone, Tuba, Timpani, Triangle, Cymbal, Tam-tam, Glockenspiel, Snare Drum, Piano, Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Double Bass. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. A prominent dynamic marking of *ff* (fortissimo) is visible in the Tuba part, and *mf* (mezzo-forte) is visible in the Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Double Bass parts. The score is arranged in a standard orchestral layout with staves for each instrument.

Görsel 9. 19-23. ölçüler partiyon kesiti

Eserin molto lento-sergi bölümünün 24. ölçüsünde klarnet, solo olarak “*mf*” dinamiği ile devam etmektedir. Bu soloyu flüt ve obua takip eder. Bu kısımda Hocalı’da insanların kayıpları, yaşları farklı çalgılarla karakterize edilmiştir.

The image displays a musical score for three woodwind instruments: Flute, Oboe, and Clarinet in Bb. The score is written in 4/4 time and covers measures 24 to 29. The Flute part is mostly silent, with a single note in measure 29 marked 'solo mf'. The Oboe part is also mostly silent, with a single note in measure 29 marked 'solo mf'. The Clarinet in Bb part is more active, starting with a 'solo mf' marking in measure 24. It features a series of eighth notes and triplets, with a '3' marking above a triplet in measure 29. The score is presented in two systems, with the first system showing measures 24-26 and the second system showing measures 27-29.

Görsel 10. 24-29. ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt, obua, klarnet)

Eserin 29. ölçüsünde başlayan yaylı çalgı pasajını tekrar piyanonun solosu takip eder. 33. ölçüde piyanoya kornolar, kemanlar ve obua solo eşlik eder. Bu solo çalgılar insanların yaşadığı buhranları konu alan temalardır. Piyano ve obua *mf*, kemanlar ve korno *pp* dinamiğindedir. Bu sebeple piyano ve obua daha belirgin duyulur.

The image shows a musical score for three instruments: Oboe, Horn in F, and Piano. The score is in 2/4 time and consists of two measures. The Oboe part features a melodic line with a red slur over the first two notes of each measure. The Horn in F part has a melodic line with a red slur over the first two notes of each measure. The Piano part has a bass line with a red slur over the first two notes of each measure. Dynamics include *mf* for the Oboe and Horn, and *pp* for the Piano.

Görsel 11. 33-34 ölçüler arası partiyon kesiti (Obua, Korno, Piyano)

Obua ve piyano solosunun ardından 37. ölçüde obuanın çaldığı motif “Allahım yardım et” cümlesini simgelemektedir.

The image shows a musical score for the Oboe part, measure 37. The score is in 2/4 time and consists of one measure. The Oboe part features a melodic line with a red slur over the first two notes of the measure.

Görsel 12. 37. ölçü partiyon kesiti (Obua)

Eserin 38. ölçüsünden gelişme bölümüne kadar olan pasajda, flüt ve obua savaş öncesi köydeki ıslık seslerini temsil etmektedir. Flütler bu pasajda flajöle çalmaktadır. ıslık seslerini yansıtmak için flajöle tekniği kullanılmıştır. Kornolar ve trombonlar eşlik etmektedir. Ardından 42. ölçüde iki ölçü boyunca ritmik eşlik eden üçgen zil Allegro bölümünü hazırlamaktadır.

The image shows a musical score for a woodwind and percussion section. The instruments listed are Flute, Oboe, Clarinet in B \flat , Horn in F, Trumpet in B \flat , Trombone, and Triangle. The score is in 4/4 time. The Flute part has a melodic line with some rests. The Oboe part has a similar melodic line. The Clarinet in B \flat part has a rhythmic pattern of eighth notes. The Horn in F part has a rhythmic pattern of eighth notes. The Trumpet in B \flat part has a rhythmic pattern of eighth notes. The Trombone part has a rhythmic pattern of eighth notes. The Triangle part has a rhythmic pattern of eighth notes, with some triplets and a final triplet of eighth notes.

Görsel 13. 38-43 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt, Obua, Korno, Trombon, Üçgen Zil)

3.2.2. Allegro-Gelişme

Eserin 44. ölçüsünde başlayan gelişme bölümü Allegro temposundadır. Bu bölümde yedi ölçü boyunca orkestranın tutti olarak “*fff*” nüansında hareketi görülür. Sergi bölümünde görülen sakinlik, Allegro bölümünde tamamen karmaşaya dönüşür. İnsanların kaçıışı, çığlıklar, karmaşa sembolize edilmektedir. Ardından keman ve viyolaların onaltılık nota hareketleri insanların kaçışını, tahta üflemeli çalgılardaki sürekli triller çığlıklarını anlatmaktadır. Bu bölüm katliamın verdiği karmaşayı, içinden çıkılmaz bir durumu tasvir etmektedir.

[Subtitle] [Composers]

Flute

Oboe

Clarinet in Bb

Bassoon

Horn in F 1

Horn in F 2

Trumpet in Bb

Trombone

Tuba

Cymbals

Piano

Violin I

Violin II

Viola

Cello

Double Bass

©

Görsel 14. 44-47. ölçüler arası partiyon kesiti

2
5 [Title]

Fl.
Ob.
B. Cl.
Bsn.
Hn. 1
Hn. 2
B. Tpt.
Tbn.
Tuba
Cym.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
D.B.

Görsel 15. 48-52 ölçüler arası partiyon kesiti

Eser, gelişme bölümünde, 61. ölçüde tekrar molto lento temposuyla birlikte yavaşlar. Allegro bölümündeki katliamın yarattığı karmaşa artık bitmiştir. Bu bölümde eser, flütler, obualar ve klarinetlerin solosuyla, korno, fagot ve yaylı enstrümanlar eşliğinde devam etmektedir. Timpani ritmik eşliği üstlenir. Kornoların ölçü sonunda çaldığı tema, bağlayıcı

bir temadır ve flüt, obua, klarnetin duyurduğu temaya bağlar. Ardından aynı temayı, yaylı çalgılar duyurur.

The image shows a musical score for six instruments: Flute, Oboe, Clarinet in Bb, Horn in F 1, Horn in F 2, and Timpani. The score is in 4/4 time and consists of three measures (61-63). The Flute, Oboe, and Clarinet in Bb parts are marked with a forte (*f*) dynamic. The Horn in F 1 and Horn in F 2 parts are marked with a fortissimo (*ff*) dynamic. The Timpani part is marked with a forte (*f*) dynamic and features a triplet of eighth notes in each measure. The Flute, Oboe, and Clarinet in Bb parts play a melodic line consisting of eighth and quarter notes. The Horn in F 1 and Horn in F 2 parts play a rhythmic pattern of eighth notes. The Timpani part plays a triplet of eighth notes in each measure.

Görsel 16. 61-63 ölçüler arası partisyon kesiti (Flüt, Obua, Korno, Timpani)

The image shows a musical score for five string instruments: Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Double Bass. The score is in 4/4 time and features a forte (ff) dynamic. The Violin I and II parts play a melodic line with slurs and accents. The Viola, Cello, and Double Bass parts play a rhythmic accompaniment with slurs and accents. The Double Bass part includes fingerings 1, 2, and 3.

Görsel 17. 64-66 arası ölçüler arası partisyon kesiti (Yaylı Çalgılar)

İki ölçü boyunca yaylı çalgılar solo olarak devam ederken 66. ölçüde bakır çalgılar eşlik etmeye başlar. Flüt, obua ve klarnetin başlattığı tema farklı enstrümanlarda sürekli kendini duyurur. Farklı çalgılarda tekrarlanan bu motiflerde cenaze yürüyüşü simgelenmiştir.

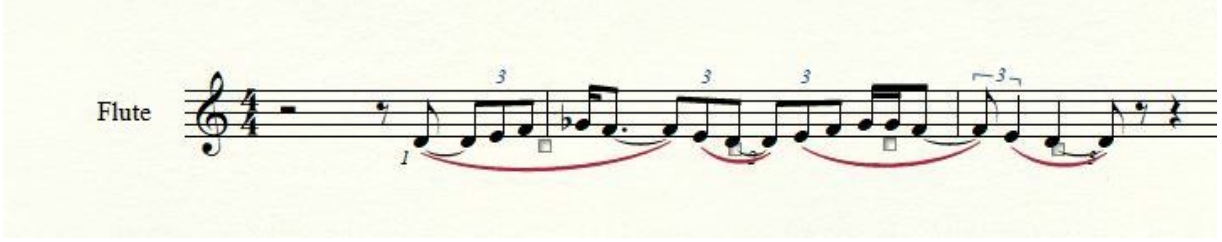
3.2.3. Molto Lento- Yeniden Sergi

Eserin 74. ölçüsünde ise tekrar yeniden sergi bölümü, tahta üflemeli çalgılar ve yaylı çalgıların kanon hareketi ile ninni temasıyla duyurulur. Eserin sergi bölümünde “*pp*” olan ninni teması bu sefer “*ff*” dinamiğinde karşımıza çıkmaktadır. İsyanların, acıların çoğaldığı ve insanların artık seslerini son kez hep bir ağızdan çıkarmaları durumunu tasvir etmektedir. Bu bölüm eserin doruk noktası olarak nitelendirilir. 75. ölçüde ise “Allah’ım yardım et” cümlesi Mors alfabesindeki karşılığı ile tekrar üçgen zilde duyurulur.

Görsel 18. Flüt, Obua, Klarnet ve Yaylı Çalgılar partilerindeki ninni teması ve üçgen zil partisindeki “Allahım yardım et” yakarışının ritmik sembolizmi. 74-75 ölçüler arası partiyon kesiti

Görsel 19. Üçgen zil partisindeki “Allahım yardım et” yakarışının ritmik sembolizmi.75. ölçü partiyon kesiti.

Eserin 81. ölçüsünde ninni teması flüt soloyla birlikte tekrar duyurulur.

Görsel 20. 81-83 ölçüler arası partisyon kesiti (Flüt)

Ardından 84. ölçüde obua solosuyla devam eder.

Görsel 21. 84- 87 ölçüler arası partisyon kesiti (Obua)

Önce flüt, ardından obuada duyulan ninni teması savaşın sona erdiğini ve artık isyanların azaldığını ifade etmektedir. Devamında ise klarnet ve flüt solo yaylı çalgılar eşliğinde kendini duyurmaya başlarlar.

Görsel 22. 88-93 ölçüler arası partiyon kesiti (Flüt, Klarnet)

Seslerini duyuramayan Azeri halkının yakarışlarını, tahta üflemeli çalgılar solo ve “*p*” dinamiğinde çalmaktadır. Her çalgı, farklı insanların, farklı duygularını ve yakarışlarını simgelemektedir.

Eserin 96. ölçüsünün sonunda flüt, obua ve klarnetin çaldığı üç farklı ses akor halinde verilmiştir. Akordaki sesler İslam devletlerini temsil eder. Bu çarpışan seslerin oluşturduğu akorda, İslam devletlerinin bir araya gelip katliamla ilgili ortak bir çözüme ve karara varamamaları sembolize edilmektedir.

Görsel 23. 96. ölçü partiyon kesiti (Flüt, Obua, Klarnet)

95. ölçünün sonunda verilen akorda ise, bir önceki ölçüde olduğu gibi Hristiyan devletlerinin bir çözüme ve karara varamamaları sembolize edilmektedir.

The image shows a musical score for three instruments: Flute, Oboe, and Clarinet in Bb. The score is in 4/4 time and consists of two measures. The Flute part starts with a whole note chord (Bb, D, F, Ab) and is followed by a melodic line. The Oboe and Clarinet in Bb parts play a similar melodic line. The Clarinet part has a first ending bracket under the final note.

Görsel 24. 97. ölçü partisyon kesiti

Eser, koda bölümünde piyanoda duyulan solo ile devam etmektedir. Bu piyano solosu Cafer'in, Hocalı katliamı için yazdığı 613 No'lu piyano sonatından bir temadır. 613 sayısı katliamda ölen insanları temsil etmektedir. Katliam boyunca dünyadaki devletlerin sessiz kalmaları, bir karara varamamaları piyano sonatının temasıyla duyurulmuştur. Bu tema Mesheti Gencevi'nin "Bu dünya bir saman çöplüğüne değermez" sözlerini temsil etmektedir.

The image shows a musical score for Piano. The score is in 6/8 time and consists of four measures. The piano part starts with a piano (p) dynamic and features a melodic line with a first ending bracket under the final note. The score is written in a grand staff with a treble clef and a bass clef.

Görsel 25. 102-105 ölçüler arası partisyon kesiti (Piyano)

Eserin bitimine doğru 106. ölçüde ninni teması, piyanoda ki motifle birlikte, yaylı çalgıların uzun sesleri üzerinde tekrar duyurulur. Artık insanların sesi tamamen kesilmiştir. Son üç ölçüde ise üçgen zilde yardım et teması tekrar duyurularak eser "pppp" tamamlanır.

The image displays a musical score for measures 106-112. The score is written for seven instruments: Flute, Oboe, Clarinet in Bb, Triangle, Piano, Violin I, and Violin II. The music is in 8/8 time. The Flute and Oboe parts are mostly rests, with some notes in measures 106 and 107. The Clarinet in Bb part features a melodic line starting in measure 106, marked with a *p* dynamic. The Triangle part has a rhythmic pattern of eighth notes, marked with a *pp* dynamic. The Piano part has a rhythmic pattern of eighth notes, marked with a *p* dynamic. The Violin I part has a melodic line with a *pppp* dynamic marking in measure 107. The Violin II part has a rhythmic pattern of eighth notes, marked with a *p* dynamic. The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and dynamic markings.

Görsel 26. 106-112 partısyon kesıtı (Flüt, Obua, Klarnet, Üçgen Zıl, Pıyano, Yaylı Çalgılar)

SONUÇ

Besteci Hatıra Ahmedli Cafer'in Hocalı Senfonik Şiiri'nin form ve karakter analizi ilk defa bir bilimsel çalışmaya konu edilmiştir. Eserin senfonik şiir olmasına rağmen belirgin bir form yapısına sahip olduğu ve konu aldığı olayın yalın bir dille ifade edildiği anlaşılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda besteci Hatıra Ahmedli Cafer'in yaşadığı dönem olaylarının eserlerine etkisi tespit edilmiştir. Bestecinin eserlerindeki sembolist yapı saptanmıştır. Orkestral yorumlama açısından yapılan analizde, partisyondaki her dinamik, işaret ve diğer detayların programlı müziğin konusuna ait olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Form incelemesinde ise klasik sonat formuna yakın bir form yapısı olduğu saptanmıştır.

KAYNAKLAR

- Abbaslı, Eldeniz. (2008). İnsanlık Ayıbı: Hocalı Katliamı. *Avşarelleri Dergisi*, 3.
- Akyol, Ece. (2016). Hatıra Ahmedli Cafer'in Viyolo İçin Solo Sonatı'nın Form Analizi. *İdil Dergisi*, 5/19, s. 49-73
- Arslan, Kahan Onur. (2010). İkinci Binin Eşiğinde Bir İnsanlık Ayıbı. *Hukuk Gündemi Dergisi*, 1, s. 23-27
- Başol, Güray. (2011). Lizst Les Prelüdes. *Andante Dergisi*. 9/62, s.100
- Çevik, D. Beste. (2007). Çağdaş müziğin öncüsü: Claude Debussy, hayatı, eserleri ve müziğe katkıları. *BAÜ FBE Dergisi*, 9/1, s. 101-111
- Hodeir, Andre. (1990). *Müzikte Türler ve Biçimler* (İ. Usmanbaş). İstanbul: İletişim Yayınları.
- İlyasoğlu, Evin. (1994). *Zaman İçinde Müzik*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Mamedov, Sadir. (2015). *Hocalı Katliamı*. Bakü Yayınları
- Mimaroglu, İlhan. (1995). *Müzik Tarihi*. İstanbul: Varlık Yayınları
- Say, Ahmet. (2005). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Tüzün, Lillian Maria Tonella. (2016). Eşit Düzenlenmiş Klavye ve Hristiyan Sembolizmi. *Sahne ve Müzik*. 2, 115-129
- Uçak, Salih. (2017). 25. Yılında Hocalı Soykırımı Uluslararası Sempozyumu. *Tarih, Ders Almayanlar İçin Tekerrürden İbarettir*, Giresun. s. 65-77
- Yurga, Cemal. (2005). *Dünya Coğrafyasında Uluslararası Sanat Müziği Türleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık

Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez/Sanat Çalışması Raporu Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Sanat Çalışması Raporunda,

Tez/Sanat Çalışması Raporu içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,

görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,

başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,

atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,

kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,

bu Tez/Sanat Çalışması Raporunun herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez/Sanat Çalışması Raporu çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

27/01/2020

Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

Yüksek Lisans
Sanat Çalışması Raporu Orijinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Sanat Çalışması Raporu Başlığı: Hatıra Ahmedli Cafer'in Bestelediği "Hocalı"
Senfonik Şiiri'nin Müzikal Karakter Yönünden Orkestral İncelemesi

Yukarıda başlığı verilen Sanat Çalışması Raporumun tamamı aşağıdaki filtreler
kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım
tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
12.02.2020	26	21812	27/01/2020	4	1256054938

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sanat Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (27/01/2020)

Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

Öğrenci No.:N16228776

Anasanat Dalı: Kompozisyon ve Orkestra Şefliği

Program (işaretleyiniz): Orkestra Şefliği

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlilik	Doktora	Bütünleşik Doktora
✓			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

Profesör, Burak TÜZÜN

Master's Art Work Report Originality Report

HACETTEPE UNIVERSITY

Institute of Fine Arts

Title: Orchestral Investigation From Musical Charecter Aspect of "Hocalı" Symhonic Poetry Composed By Hatıra Ahmedli Cafer

The whole art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
12.02.2020	26	21812	27/01/2020	4	1256054938

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (27/01/2020)

Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

Student No.: N16228776

Department: Composition and Conducting

Program (please mark): Conducting

Master's	Profficiency in Art	PhD	Joint Phd
✓			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED

Professor, Burak TÜZÜN

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü raporunun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, raporunun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Sanat Çalışması Raporunun kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve sanat çalışması raporunun tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Sanat çalışması raporumda yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayımlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açıktır.

Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. (1)

Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)

Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

27.07.2020
M. Ali

Muhammet Ali KARAAĞAÇLI

***Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**

(1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ay aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü teziere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.